

Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji

Warszawa, dn. 19.07.2022 r.
KIGEiT/1201/07/2022

Sz. Pan
Dr Jarosław Sellin
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa
Narodowego

dpaif@kultura.gov.pl

Dotyczy: projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw (UC103)

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z prowadzonymi przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego konsultacjami publicznymi **projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw (UC103; „Projekt”)**, który stanowi implementację unijnych aktów dotyczących prawa autorskiego:

- a. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/789 z dnia 17 kwietnia 2019 r. ustanawiająca przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mających zastosowanie do niektórych transmisji online prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz do reemisji programów telewizyjnych i radiowych oraz zmieniającej dyrektywę Rady 93/83/EWG („dyrektywa SatCab II”);
- b. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE („dyrektywa DSM”);

Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji („Izba”, „KIGEiT”) przedstawia swoje uwagi w zakresie proponowanych rozwiązań prawnych.

Równocześnie Izba, jako podmiot działający na rzecz poszanowania własności intelektualnej, praw nadawców, dystrybutorów, licencjodawców oraz odbiorców programów telewizyjnych i innych treści multimedialnych, deklaruje swoją chęć i gotowość do dyskusji w zakresie projektowanych regulacji również na kolejnych etapach prac. Uważamy, że w przypadku procedowania tak istotnych regulacji konieczna jest współpraca administracji publicznej, regulatora oraz przedstawicieli sektora w celu wypracowania rozwiązań umożliwiających wdrożenie regulacji unijnych i zapewniających poszanowanie własności intelektualnej.

1. Definicja reemisji - art. 1 pkt 1 lit. a Projektu w zakresie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

W związku z przyjętym w Projekcie sposobem zdefiniowania reemisji, Izba proponuje modyfikacje mające na celu uproszczenie rozumienia tak rozbudowanej definicji reemitowania.

Ponadto, zaproponowany w Projekcie kierunek regulacji niestety nie doprowadzi do wprowadzenia równych warunków działania, ponieważ uniemożliwia on rozciągnięcie zasad

reemitowania na wszystkie rozwiązania spotykane na rynku. Z tego względu Izba podkreśla, że definicja reemitowania powinna być neutralna technologicznie, aby poprzez nowe regulacje nie doszło do wykreowania sytuacji, w której reemisja w Internecie bez zabezpieczeń i logowania stanie się odrębnym polem eksploatacji niepodlegającym obligatoryjnemu pośrednictwu organizacji zbiorowego zarządzania („OZZ”). Przyjęcie przez Projektodawcę innego podejścia niż prezentowane przez KIGEIT spowoduje, że podmioty stosujące mniej wymagające technologicznie rozwiązania będą mogły stać się beneficjentami wyłączenia, a podmiotom uprawnionym będzie trudniej dochodzić od nich roszczeń.

Propozycja KIGEIT:

- 1) w art. 6 ust. 1:
  - a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) reemitowaniem utworu jest jego rozpowszechnianie przez inny podmiot niż pierwotnie nadający lub pod którego kontrolą i na którego odpowiedzialność takie pierwotne nadanie zostało przeprowadzone, drogą przejmowania w całości i bez zmian jego programu oraz równoczesnego i integralnego przekazywania tego programu do powszechnego odbioru, jeżeli takie pierwotne nadanie nie jest nadaniem online, niezależnie od sposobu, w jaki reemitent otrzymuje sygnał umożliwiający mu reemisję, oraz także wtedy, gdy zamiast pierwotnego nadania sygnał ten organizacja radiowa lub telewizyjna przesyła do reemitowania w taki sposób, że nie jest on publicznie dostępny w trakcie tego przesyłu (wprowadzenie bezpośrednie); w przypadku gdy jeżeli reemisja dokonywana jest za pośrednictwem usługi dostępu do Internetu, zdefiniowanej w art. 2 akapit 2 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiającego środki dotyczące dostępu do otwartego internetu oraz zmieniającego dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (Dz. Urz. UE L 310 z 26.11.2015, str. 1), jest ona powinna być prowadzona w sposób umożliwiający dostęp do niej wyłącznie upoważnionym użytkownikom;”

2. Art. 1 pkt 2 Projektu w zakresie nowego art. 6² ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Wprowadzany art. 6² stanowi implementację dyrektywy SatCab II, poprzez uregulowanie kwestii rozpowszechniania utworów w ramach dodatkowych usług online, a także ich zwielokrotniania niezbędnego w celu świadczenia takiej usług. Pragniemy zwrócić uwagę, iż dyrektywa ta odnosi się nie do programu – który zgodnie z definicją zawartą w ustawie o radiofonii i telewizji, oznacza uporządkowany zestaw audycji, przekazów handlowych lub innych przekazów, rozpowszechniany w całości, w sposób umożliwiający jednoczesny odbiór przez odbiorców w ustalonym przez nadawcę układzie – a w prawidłowej redakcji powinna odnosić się do audycji radiowych i telewizyjnych, gdyż jak wynika wprost z dyrektywy SatCab II regulacja w niej zawarta ma zastosowanie do wszystkich audycji radiowych i tylko niektórych audycji telewizyjnych tj. serwisów informacyjnych, audycji publicystycznych lub będących produkcjami własnymi danej organizacji telewizyjnej w całości przez nią finansowanymi.

Propozycja KIGEIT:

- 2) po art. 6¹ dodaje się art. 6² w brzmieniu:

„Art. 6². 1. Rozpowszechnianie drogą przewodową lub bezprzewodową utworów odnoszących się do:

- 1) *audycji radiowych ~~programów radiowych~~,*
- 2) *audycji telewizyjnych ~~programów telewizyjnych~~ o charakterze informacyjnym, publicystycznym lub będących własnymi produkcjami organizacji radiowej lub telewizyjnej w całości przez nią finansowanymi*

– w ramach świadczenia dodatkowej usługi online przez organizację radiową lub telewizyjną, lub pod jej kontrolą i na jej odpowiedzialność, jak również zwielokrotnianie takich utworów, niezbędne w celu świadczenia takiej dodatkowej usługi online, umożliwienia dostępu do niej lub korzystania z niej w odniesieniu do programów, o których mowa w pkt 1 i 2, uznaje się, do celów wykonywania praw autorskich dotyczących tych czynności, za mające miejsce wyłącznie w państwie, w którym organizacja radiowa lub telewizyjna posiada swoje główne przedsiębiorstwo.”

3. Art. 1 pkt 3 Projektu w zakresie art. 21¹ ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

W Tabeli zgodności załączonej do Projektu, Projektodawca wskazał, że art. 5 ust. 1 dyrektywy SatCab II uznaje „za wdrożony przez przepisy art. 21¹ ust. 11 ustawy o prawie autorskim”, jednak zdaniem KIGEIT nie jest to wystarczające uregulowanie, a kwestia wyłączenia pośrednictwa OZZ wymaga doprecyzowania.

Izba uważa, że zaproponowana implementacja art. 4 i art. 5 dyrektywy SatCab II jest niepełna. Przedstawiona propozycja uzupełnienia art. 21¹ ma na celu zapewnienie ekonomicznej równowagi rynkowej w przypadku produkcji własnych nadawców i znajduje potwierdzenie w art. 5 ust 1 dyrektywy SatCab II, zgodnie z którym „Państwa członkowskie zapewniają, aby art. 4 nie miał zastosowania do praw do reemisji wykonywanych przez organizację radiową lub telewizyjną w odniesieniu do jej własnych transmisji, niezależnie od tego, czy dane prawa należą do tej organizacji, czy też zostały na nią przeniesione przez inny podmiot uprawniony”. W związku z tym Izba proponuje uzupełnienie regulacji o jasne wskazanie uprawnienia twórcy do zrzeczenia się w umowie z organizacją radiową lub telewizyjną pośrednictwa OZZ.

Propozycja KIGEIT:

- 3) w art. 21¹:
  - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wolno reemitować utwory wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.”,
  - b) *dodaje się ust. 1² w brzmieniu:*

„1². Twórca może w umowie z organizacją radiową lub telewizyjną zrzec się pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 1, w zakresie reemisji poprzez wprowadzenie bezpośrednie. Zrzeczenie to wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.”;
  - c) *dodaje się ust. 3 w brzmieniu:*

„3. Uważa się, że w przypadku reemisji utworów udostępnionych przez organizację radiową lub telewizyjną w drodze wprowadzenia bezpośredniego organizacja ta oraz reemitent dokonują jednej czynności reemisji. Zgoda uprawnionego na nadawanie utworu przez organizację radiową lub telewizyjną stanowi jednocześnie zgodę na jego reemisję przez tę organizację przez wprowadzenie bezpośrednie.”;

4. Art. 1 pkt 4 Projektu w zakresie Oddziału 2a Przepisy szczególne dotyczące dostawców usług udostępniania treści online.

Art. 21⁴ ust. 1

Izba stoi na stanowisku, że w przypadku wdrożenia art. 17 dyrektywy DSM, jednoznacznie odzwierciedlona w ramach pierwszego przepisu Oddziału 2a powinna zostać zasada, że dostawcy usług udostępniania treści online dokonują czynności publicznego udostępniania lub podawania do publicznej wiadomości utworu, gdy udzielają publicznego dostępu do chronionych prawem autorskim utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną zamieszczanych przez korzystających z usług dostawcy usług udostępniania treści online.

Wątpliwości w zakresie redakcji przepisu budzi użycie sformułowania dotyczącego bazowania na zgodzie uprawnionego, rozważenia wymaga czy w tym przypadku regulacje nie powinny wskazywać iż konieczne jest zawarcie umowy z uprawnionym.

Art. 21⁵ ust. 1 pkt 3

Izba zwraca uwagę, że reakcja art. 17 ust. 4 lit. c dyrektywy DSM wydaje się być jaśniejsza w kontekście nałożonych na dostawcy usług udostępniania treści online obowiązku w zakresie konkretnego działania w celu zablokowania dostępu do utworów lub usunięcia ich ze swoich stron internetowych. Przepisy krajowe powinny dokładniej odzwierciedlać regulację unijną i w sposób nie budzący wątpliwości zapewniać prawo uprawnionych do realizacji skutku złożenia zastrzeżenia – usunięcia lub zablokowania dostępu.

Podkreślenia wymaga, że propozycja Projektodawcy pomija zwrot odnoszący się do obowiązku dostawcy: „*a także dołożyli wszelkich starań, aby zapobiec ich przyszłemu zamieszczeniu*” i odnosi się jedynie do zapewnienia braku dostępu. Uważamy, że pominięcie zobowiązania do zapobiegnięcia przyszłemu zamieszczeniu utworu może rodzić próby obejścia obowiązków przez dostawców, którzy bazując na obecnie proponowanej redakcji przepisu np. zdecydują się na zezwolenie na ponowne umieszczenie danego utworu, ale w trybie niepublicznym.

Art. 21⁵ ust. 3

Uwagę Izby zwraca odejście Projektodawcy od zwrotów i pojęć wskazanych w Dyrektywie DSM, np. zgodnie z art. 17 ust. 5 wymienione kryteria odnoszą się do oceny, czy dany dostawca usług spełnia obowiązki, o których mowa w ust. 4, natomiast w Projekcie kryteria te odnoszą się oceny czy dany dostawca usług spełnił przesłanki zwolnienia z odpowiedzialności. Takie podejście może rodzić ryzyko dla zakresu wprowadzanej ochrony uprawnionych oraz grozić odmiennością polskiej implementacji względem innych krajów UE,

Art. 21⁵ ust. 4

Popieramy przyjęty przez Projektodawcę kierunek wzmocnienia pozycji uprawnionych względem dostawców usług, których głównym celem jest podejmowanie lub ułatwianie piractwa prawa autorskiego. Proponujemy, aby wzmocnić wydźwięk tego przepisu i zmodyfikować:

*4. Wyłączeń od odpowiedzialności za rozpowszechnianie utworów bez uprawnienia, o których mowa w ust. 1 i 2, nie stosuje się do dostawców usług udostępniania treści online, którzy ~~głównym celem jest podejmowanie lub ułatwianie~~ **głównym celem jest podejmowanie lub ułatwianie** działań naruszających prawa autorskie.*

Art. 21⁶

Zaproponowana regulacja odnosi się ogólnie do przepisów o dozwolonym użytku, co zdaniem Izby stanowi niewłaściwą, rozszerzającą implementację art. 17 ust. 7 dyrektywy DSM, zgodnie z którym „*Państwa członkowskie zapewniają, aby użytkownicy w każdym państwie*

członkowskim mogli opierać na następujących obowiązujących wyjątkach lub ograniczeniach przy zamieszczaniu i udostępnianiu treści wygenerowanych przez użytkowników w ramach usług udostępniania treści online: a) cytowanie, krytyka, recenzowanie; b) korzystanie do celów karykatury, parodii lub pastiszu.”

Art. 21⁸

Przepis ten jest kolejnym przykładem odejścia od sformułowań wskazanych w dyrektywie DSM, który może doprowadzić do wątpliwości interpretacyjnych – zgodnie z art. 17 ust. 9 „Skargi złożone w ramach tego mechanizmu rozpatruje się bez zbędnej zwłoki, a decyzje o zablokowaniu dostępu zamieszczonych treści lub o ich usunięciu podlegają kontroli przeprowadzanej przez człowieka”, natomiast zgodnie z Projektem kontroli przeprowadzanej przez człowieka podlegać ma dopiero rozstrzygnięcie sporu. Implementacja odnosi się zdaniem Izby do innej sytuacji, z tego względu konieczne jest dostosowanie brzmienia przedmiotowego przepisu zgodnie z założeniem dyrektywy DSM.

Art. 21¹⁰

Izba stoi na stanowisku, że zaproponowane brzmienie art. 21¹⁰ może być interpretowane zbyt szeroko i prowadzić do wniosku, co do zwolnienia na jego podstawie dostawców usług udostępniania treści online z jakiegokolwiek weryfikowania rozpowszechnianych treści nawet na wniosek uprawnionego. Tymczasem, dyrektywa DSM przewiduje w art. 17 ust. 8, że stosowanie art. 17 nie skutkuje wprowadzeniem ogólnego obowiązku nadzoru, ale równocześnie nie zwalnia dostawców z jakiegokolwiek weryfikowania rozpowszechnianych treści. Proponowana przez KIGEIT zmiana ma na celu ograniczenie ryzyka zbyt szerokiego interpretowania zwolnienia dostawców z obowiązku sprawdzania treści.

Propozycja KIGEIT:

- 4) w rozdziale 3 po oddziale 2 dodaje się oddział 2a w brzmieniu:

„Oddział 2a

Przepisy szczególne dotyczące dostawców usług udostępniania treści online

[...]

*Art. 21¹⁰. Z zastrzeżeniem art. 21⁵, dostawcy usług udostępniania treści online nie mają **ogólnego** obowiązku **monitorowania sprawdzania** rozpowszechnianych treści.”;*

Propozycja KIGEIT:

- 4) w rozdziale 3 po oddziale 2 dodaje się oddział 2a w brzmieniu:

„Oddział 2a

Przepisy szczególne dotyczące dostawców usług udostępniania treści online

[...]

*Art. 21¹⁰. Z zastrzeżeniem art. 21⁵, **stosowanie przepisów Oddziału 2a nie wywołuje skutku względem** dostawcy usług udostępniania treści online **w postaci ogólnego obowiązku nadzoru** rozpowszechnianych treści.”;*

- 5. Art. 1 pkt 12 Projektu w zakresie art. 47¹ i art. 47² ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.**

Uwaga ogólna

Wprowadzenie przepisu, który będzie twórcę upoważniał do uzyskiwania informacji o bezpośrednich i pośrednich kosztach korzystania z utworu oraz o wynagrodzeniu należnym

w związku z tym korzystaniem na wszystkich polach eksploatacji bezpośrednio od osoby, na którą przeniósł autorskie prawa majątkowe, lub od osoby, której udzielił licencji, będzie stanowiło znaczne utrudnienie w przypadku korzystania z utworów na polach nadawania, reemisji i udostępniania utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

Obecnie, korzystający z utworów na polu nadawania i reemisji przekazują informacje:

- a. na temat zakresu korzystania z przedmiotów praw autorskich i pokrewnych wraz ze wskazaniem podmiotów uprawnionych,
- b. na temat sumarycznych przychodów osiągniętych na tych polach;

organizacjom zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi, które następnie udostępniają te informacje twórcom.

Zwracamy uwagę, że unijny prawodawca przyjmując przepisy donoszące się do przejrzystości (art. 19) nałożył na państwa członkowskie obowiązek odpowiedniego dostosowania regulacji do specyfiki sektorów.

Artykuł 19 Obowiązek przejrzystości

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby twórcy i wykonawcy otrzymywali regularnie, co najmniej raz w roku, a także z uwzględnieniem specyfiki każdego sektora, aktualne, istotne i wyczerpujące informacje na temat eksploatacji swoich utworów i wykonań od stron, którym udzielili licencji lub na które przenieśli swoje prawa lub ich następców prawnych, zwłaszcza w odniesieniu do sposobów eksploatacji, wszystkich uzyskanych przychodów i należnego wynagrodzenia.

„(77) Przy wdrażaniu obowiązków przejrzystości przewidzianych w niniejszej dyrektywie państwa członkowskie powinny brać pod uwagę specyfikę odmiennych treści w sektorach, takich jak sektor muzyczny, sektor audiowizualny i sektor wydawniczy, a wszystkie stosowne zainteresowane strony powinny być zaangażowane przy określaniu takich obowiązków dla poszczególnych sektorów.”

Na poziomie unijnym oczywistym było, że kwestia zapewnienia przejrzystości nie będzie jednolita, a przyjęte mechanizmy zależne powinny być od specyfiki sektorowej, tak by z jednej strony zapewnić uprawnienie twórców od otrzymania informacji na temat eksploatacji utworów, a z drugiej strony by możliwe było wykonanie odpowiednich obowiązków sprawozdawczych przez podmioty zobowiązane.

Przykładowo, zaproponowany mechanizm oznacza nałożenie obowiązku, który nie będzie możliwy do wykonania z uwagi na sposób korzystania z utworów audiowizualnych w ramach programu telewizyjnego. **Z tego względu uważamy za zasadne, wyłączenie z zakresu zastosowania tego przepisu korzystanie z utworów na polach nadawania, reemisji i udostępniania utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.**

Uwagi szczegółowa w zakresie art. 47¹

Izba zwraca uwagę, że w art. 19 ust. 1 dyrektywy DSM w odniesieniu do uprawnienia do uzyskiwania informacji unijny prawodawca posługuje się zwrotem „wszystkich uzyskanych przychodów”, nie dokonując podziału co do określenia przychodu. Wprowadzenie w ramach krajowych regulacji pojęć „przychodów pośrednich” oraz „przychodów bezpośrednich” stanowi nieuzasadniony element uszczegóławiania regulacji unijnych, który ze względu na niejasność i dowolność może być powodem sporów, a także nadużyć. KIGEIT na wzór

dyrektywy DSM proponuje posługiwanie się zwrotem odnoszącym się do wszystkich przychodów z korzystania z utworu.

Równocześnie zwracamy uwagę, że wprowadzany obowiązek przejrzystości powinien zostać skonstruowany w sposób umożliwiający podmiotom uprawnionym uzyskanie informacji, jednak równie istotne jest by brzmienie przepisu zabezpieczało podmioty zobowiązane przed próbami nieracjonalnego i uporczywego nadużywania prawa do informacji. Z tego powodu proponujemy ograniczyć obowiązek przekazywania informacji do okresów kwartalnych, zgodnych ze stosowanymi w sprawozdawczości okresami raportowymi. Intencją ustawodawcy unijnego było zabezpieczenie prawa twórców do informacji o przychodach i wynagrodzeniu i takie prawo jest realizowane poprzez wskazanie, że informacja ma być przekazywana nie rzadziej niż raz w roku. Ograniczenie prawa informacji do okresów kwartalnych nie naruszy ww. prawa uprawnionych, ale pozwoli uniknąć niejasnych sytuacji i ograniczyć generowanie dodatkowych obowiązków i kosztów po stronie korzystającego, które mogłyby zakłócić jego normalną działalność gospodarczą.

Zaproponowane brzmienie ustępu 5 może budzić wątpliwości co do możliwości hipotetycznej oceny niewspółmierności kosztów lub obciążeń administracyjnych związanych z realizacją obowiązku w stosunku do przychodów z korzystania z utworu. Izba postuluje o nadanie temu przepisowi brzmienia zgodnego z konstrukcją zastosowaną w art. 19 ust. 3 dyrektywy DSM.

3. [...] Państwa członkowskie mogą wprowadzić przepisy przewidujące, że w należycie uzasadnionych przypadkach, w których obciążenie administracyjne wynikające z obowiązku określonego w ust. 1 stałoby się nieproporcjonalne w świetle przychodów uzyskanych z eksploatacji utworu lub wykonania, obowiązek ogranicza się do rodzajów i poziomu szczegółowości informacji, jakich można racjonalnie oczekiwać w takich przypadkach.

Propozycja KIGEIT:

12) po art. 47 dodaje się art. 47¹ i art. 47² w brzmieniu:

„Art. 47¹. 1. Twórca ma prawo do regularnego otrzymywania od osoby, na którą przeniósł autorskie prawa majątkowe, lub od osoby, której udzielił licencji, albo ich następców prawnych, aktualnej informacji o ~~bezpośrednich i pośrednich~~ **wszystkich** przychodach z korzystania z utworu oraz o wynagrodzeniu należnym w związku z tym korzystaniem, odrębnie dla każdego ze sposobów korzystania, w zakresie niezbędnym dla ustalenia wartości rynkowej praw przeniesionych albo stanowiących przedmiot licencji.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, jest przekazywana z regularnością adekwatną do specyfiki danego sposobu korzystania z utworu, nie rzadziej jednak niż raz w roku, **ale nie częściej niż raz na kwartał**.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, jest przekazywana z regularnością adekwatną do specyfiki danego sposobu korzystania z utworu, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

3. Jeżeli obowiązani, o których mowa w ust. 1, udzielili następnie licencji i w związku z tym nie posiadają pełnej informacji, o której mowa w ust. 1, powiadamiają o tym fakcie twórcę i udostępniają mu, na jego żądanie, dane identyfikujące licencjobiorcę. W takim przypadku, na żądanie twórcy, brakującej informacji udziela licencjobiorca.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się w przypadku, gdy wpływ wkładu twórcy na wartość rynkową eksploatowanej całości nie jest znaczny, chyba że twórca, który żąda informacji, o której mowa w ust. 1, wykaże, że informacja ta jest niezbędna do wykonania prawa, o którym mowa w art. 44.

5. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli koszty lub obciążenie administracyjne związane z realizacją obowiązku wynikającego z przepisów ust. 1 lub 3 *okazałyby się okazać się niewspółmiernie uciążliwe w stosunku do przychodów z korzystania z utworu, wykonanie obowiązku można ograniczyć do form i zakresu informacji, których można racjonalnie oczekiwać przy uwzględnieniu specyfiki danego sposobu korzystania z utworu.*

Uwagi szczegółowa w zakresie art. 47²

W nawiązaniu do motywu 77 dyrektywy DSM, który odnosi się do obowiązków przejrzystości, Izba zwraca uwagę że zgodnie z intencją unijnego prawodawcy w proces wdrażania nowych obowiązków zaangażowani powinni być przedstawiciele wszystkich zainteresowanych stron. Z tego względu,

(77) Przy wdrażaniu obowiązków przejrzystości przewidzianych w niniejszej dyrektywie państwa członkowskie powinny brać pod uwagę specyfikę odmiennych treści w sektorach, takich jak sektor muzyczny, sektor audiowizualny i sektor wydawniczy, a wszystkie stosowne zainteresowane strony powinny być zaangażowane przy określaniu takich obowiązków dla poszczególnych sektorów.

Zdaniem Izby, odpowiednią formą wyznaczenia zasad realizacji obowiązków sprawozdawczych powinna być samoregulacja rynku (znana i wykorzystywana min. w zakresie mediów przy współpracy z KRRiT), która umożliwi wypracowanie rozwiązań przy udziale i uwzględnieniu racji wszystkich zainteresowanych stron.

Vacatio legis w zakresie obowiązków dot. przejrzystości

KIGEIT zwraca uwagę, że w zakresie wdrożenia i dostosowania działalności do obowiązków związanych z tzw. przejrzystością, większość podmiotów z sektora audiowizualnego, w którym utwory audiowizualne wykorzystywane są na masową skalę, nie będzie w stanie dostosować się zgodnie z przewidzianym w art. 5 Projektu terminem wejścia w życie - 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy. Z tego względu postulujemy o wydłużenie terminu wejścia w życie obowiązków z art. 47¹ do 12 miesięcy od opublikowania ustawy, co pozwoli wszystkim podmiotom zobowiązanym na dostosowanie swoich procesów wewnętrznych do założeń nakładanych obowiązków.

Oceniając wstępnie, omawiane przepisy będą powodowały po stronie sektora audiowizualnego zmiany w zakresie obsługi administracyjnej i księgowej, co pociągało będzie za sobą kosztowne zmiany nie tylko organizacyjne, ale przede wszystkim informatyczne związane z przygotowaniem odpowiednich narzędzi analitycznych. Zwracamy uwagę, że mimo starań co do śledzenia postępów i zmian wprowadzanych w trakcie procesu legislacyjnego, dla przedsiębiorców aktem prawnym nakładającym obowiązki i stanowiącym podstawę do poczynienia inwestycji wdrożeniowych i dostosowawczych jest dopiero ustawa opublikowana w Dzienniku Ustaw.

Przedstawiony postulat jest zgodny z kierunkiem przyjętym przez unijnego prawodawcę, dyrektywa DSM wskazuje w motywie 77, że w zakresie obowiązków związanych z przejrzystością konieczne jest wprowadzenie okresu przejściowego umożliwiającego dostosowanie do nowych obowiązków „(77) [...] Aby umożliwić dostosowanie istniejących praktyk w zakresie sprawozdawczości do obowiązku przejrzystości, należy przewidzieć okres przejściowy.”

Co więcej, postulat jest zgodny z założeniami przyjętymi dla samej dyrektywy DSM, która zakładała, że jej transpozycja ma co do zasady zostać dokonana do 7 czerwca 2021 r. (art. 29), natomiast w ramach przepisów przejściowych wskazane zostało, że obowiązek przejrzystości

z art. 19 ma mieć zastosowanie od 7 czerwca 2022 r. (art. 27) – a więc już unijny prawodawca zakładał, że w zakresie obowiązków sprawozdawczych niezbędny jest okres 12 miesięcy na właściwe dostosowanie.

W związku z art. 27 dyrektywy DSM zwracamy uwagę na konieczność jasnego wskazania, do których umów i od kiedy nowe obowiązki należy wykonywać.

6. Art. 1 pkt 13 Projektu w zakresie art. 57 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Zgodnie z nowelizowaną treścią przepisu, jeżeli nabywca autorskich praw majątkowych lub licencjobiorca, któremu udzielono licencji wyłącznej, nie przystąpi do eksploatacji utworu w terminie 2 lat od dnia przeniesienia majątkowych praw autorskich lub udzielenia licencji, twórca może odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć. W dotychczasowym brzmieniu tego przepisu uprawnienie do odstąpienia od umowy odnosiło się do sytuacji, w której nabywca praw autorskich lub licencjobiorca nie przystąpi do rozpowszechniania w umówionym terminie, a w jego braku - w ciągu dwóch lat od przyjęcia utworu. Proponowana zmiana, na podstawie której zostanie określony sztywny dwuletni termin na przystąpienie do eksploatacji utworu jest niekorzystna z punktu widzenia utworów mających wielu współautorów lub powstających na podstawie wielu wkładów twórczych, jak np. utworu audiowizualnego czy utwory zbiorowe. Pragniemy zwrócić uwagę, iż proces produkcji zwłaszcza utworów audiowizualnych ale także utworów wydawniczych, utworów zbiorowych to proces długotrwały i złożony, składający się często z kilkudziesięciu, kilkuset wkładów poszczególnych współtwórców. Przedstawiając to na przykładzie produkcji filmowej, aby zapewnić producentowi takiego utworu możliwość jak najszerszej eksploatacji, każdy z takich wkładów nabywany jest na wielu polach eksploatacji. Okres produkcji utworów audiowizualnych jest długotrwały i w praktyce od momentu rozpoczęcia preprodukcji do momentu premiery upływa okres znacznie dłuższy niż 2 lata. Sam proces powstawania takiego utworu podzielony jest na kilka etapów produkcji, które mogą trwać nawet kilka lat – a to z uwagi na konieczność powstania poszczególnych wkładów, organizacji etapu produkcji, a następnie postprodukcji, aż do dystrybucji wyprodukowanego filmu, który z uwagi na specyfikę tego rodzaju utworów eksploatowany jest na poszczególnych polach w różnych odstępach czasowych. Zastosowanie omawianego przepisu do utworu audiowizualnego faktycznie dawałoby każdemu współtwórcy możliwość zablokowania złożonych procesów produkcyjnych, a w przypadku nawet ukończenia produkcji w terminie 2 lat każdy ze współtwórców uzyskiwałby kontrolę nad ustalaniem dat premier w poszczególnych kanałach dystrybucji, dlatego że korzystanie w wyznaczonym przez twórcę terminie 6 miesięcy od upływu okresu dwuletniego musiałoby nastąpić na wszystkich polach eksploatacji. Wprowadzony zatem 6 miesięczny okres od wezwania nabywcy praw do utworu audiowizualnego zobowiązywał by go do rozpoczęcia eksploatacji takiego utworu na wszystkich polach, gdyż w innym przypadku narażałby się na utratę praw do filmu na polach na których nie przystąpił do eksploatacji.

Przepis w obecnym brzmieniu mógłby prowadzić do negatywnych praktyk rynkowych i nadużyć, które zakłóciłyby przejrzyste i efektywne funkcjonowanie tego rynku. Także ustawodawca unijny w art. 22 ust. 2 dyrektywy DSM zwracał uwagę państwom członkowskim, że szczegółowe przepisy dotyczące mechanizmu odwołania, mogą być wprowadzone w prawie krajowym, biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych sektorów i poszczególnych rodzajów.

Artykuł 22 Prawo do odwołania

2. Szczegółowe przepisy dotyczące mechanizmu odwołania, określone w ust. 1, mogą być wprowadzone w prawie krajowym, biorąc pod uwagę:

- a) *specyfikę poszczególnych sektorów i poszczególnych rodzajów utworów i wykonan;* oraz
- b) *jeżeli utwór lub inny przedmiot objęty ochroną zawiera wkład więcej niż jednego twórcy lub wykonawcy, stosunkowe znaczenie poszczególnych wkładów i uzasadnione interesy wszystkich twórców i wykonawców, których dotyczy zastosowanie mechanizmu odwołania przez pojedynczego twórcę lub wykonawcę.*

Państwa członkowskie mogą wyłączyć utwory lub inne przedmioty objęte ochroną ze stosowania mechanizmu odwołania, jeżeli takie utwory lub inne przedmioty objęte ochroną zazwyczaj zawierają wkłady wielu twórców lub wykonawców.

Dodatkowo, z ww. przepisu dyrektywy wynika, że jeżeli utwór zawiera wkład więcej niż jednego twórcy, należy wziąć pod uwagę stosunkowe znaczenie poszczególnych wkładów i uzasadnione interesy wszystkich twórców i wykonawców, których dotyczy zastosowanie mechanizmu odwołania przez pojedynczego twórcę. Państwa członkowskie mogą wyłączyć utwory ze stosowania mechanizmu odwołania, jeżeli takie utwory zazwyczaj zawierają wkłady wielu twórców lub wykonawców. Państwa członkowskie mogą też wprowadzić przepisy przewidujące, że twórcy lub wykonawcy mogą podjąć decyzję o zakończeniu wyłączności umowy zamiast odwołania licencji lub przeniesienia praw. Proponowane przez KIGEIT zmiany mieszczą się zatem w dyspozycji art. 22 ust. 2.

Odrębnie należy wskazać, że regulacja zaproponowana w art. 57 ust. 5, przyznająca twórcy prawo do zachowania wcześniej pobranego wynagrodzenia w przypadku odstąpienia od umowy jest regulacją sprzeczną z podstawowymi regułami rynkowymi i nie znajduje podstaw w dyrektywie DSM. Stawia twórcę w uprzywilejowanej pozycji, albowiem powoduje, że każdy twórca będzie zainteresowany skorzystaniem z prawa odstąpienia od umowy, gdy tylko przesłanki określone w przepisie zostaną spełnione, nie będzie on bowiem obciążony żadnymi kosztami, które nabywca poniósł. Co więcej, po wykonaniu prawa odstąpienia twórca będzie miał możliwość ponownej sprzedaży utworu nowemu (lub temu samemu) nabywcy. W przypadku utworów audiowizualnych pierwotny nabywca, który poniósł już znaczne koszty na wyprodukowanie filmu będzie zmuszony do ponownego nabycia utraconych praw, gdyż w innym przypadku korzystanie z utworu audiowizualnego będzie niemożliwe. Z tego względu uważamy za zasadny proporcjonalny obowiązek zwrotu otrzymanego wynagrodzenia, względnie zwrotu poniesionych przez nabywcę kosztów związanych z przygotowaniem utworu do wprowadzenia go do eksploatacji.

Propozycja KIGEIT:

13) *art. 57 otrzymuje brzmienie:*

„Art. 57. 1. Jeżeli nabywca autorskich praw majątkowych lub licencjobiorca, któremu udzielono licencji wyłącznej, nie przystąpi do eksploatacji utworu w terminie 2 lat od dnia przeniesienia majątkowych praw autorskich lub udzielenia licencji, twórca może odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć.

2. W przypadku utworów architektonicznych, architektoniczno-urbanistycznych i urbanistycznych okres, o którym mowa w ust. 1, wynosi 20 lat.

3. W przypadku nabycia praw albo udzielenia licencji wyłącznej w zakresie utworów przeznaczonych do utworu audiowizualnego, ust. 1 nie stosuje się. W przypadku samodzielnych utworów audiowizualnych, okres, o którym mowa w ust. 1, wynosi 5 lat i po jego upływie twórca może wyznaczyć drugiej stronie dodatkowy termin, nie krótszy niż 6 miesięcy, na przystąpienie do eksploatacji utworu audiowizualnego. Po upływie tego

terminu twórca może udzielić licencji innym osobom, a przeniesienie praw lub licencja wyłączna przekształcają się w licencję niewyłączną.

4[3]. Twórca przed odstąpieniem od umowy o przeniesienie majątkowych praw autorskich jest obowiązany powiadomić drugą stronę o zamiarze odstąpienia od umowy i wyznaczyć jej dodatkowy termin, nie krótszy niż 6 miesięcy, na przystąpienie do eksploatacji utworu. Po upływie tego terminu twórca może odstąpić od umowy.

5[4]. Twórca, który udzielił licencji wyłącznej, jest obowiązany powiadomić drugą stronę o zamiarze wypowiedzenia umowy licencyjnej i wyznaczyć dodatkowy termin, nie krótszy niż 6 miesięcy, na przystąpienie do eksploatacji utworu. Po upływie tego terminu twórca może wypowiedzieć umowę albo udzielić licencji innym osobom. Licencja wyłączna staje się wówczas licencją niewyłączną.

~~*6 [5]. Wyplacone twórcy wynagrodzenie z tytułu przeniesienia majątkowych praw autorskich albo udzielenia licencji nie podlega zwrotowi.*~~

6. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1–3, nie przysługują twórcy, jeżeli utwór nie jest eksploatowany z przyczyn leżących po stronie twórcy.”;

7. Art. 1 pkt 16 Projektu w zakresie art. 70 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

W przypadku art. 70 ust. 2¹ Izba stoi na stanowisku, że propozycja dodania punktu 5 nie stanowi implementacji dyrektywy SatCab II ani dyrektywy DSM, a co więcej, jest ona sformułowana wbrew art. 18 dyrektywy DSM:

Artykuł 18 Zasada odpowiedniego i proporcjonalnego wynagrodzenia

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy twórcy i wykonawcy udzielają licencji lub przenoszą swoje wyłączne prawa do eksploatacji ich utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną, mieli oni prawo do odpowiedniego i proporcjonalnego wynagrodzenia.

2. Przy wdrażaniu zasady określonej w ust. 1 do prawa krajowego państwa członkowskie mogą stosować różne mechanizmy i uwzględniają zasadę swobody zawierania umów oraz sprawiedliwą równowagę praw i interesów.

Przedstawiona przez Projektodawcę propozycja sprawia, że wynagrodzenie dla twórców i wykonawców, zamiast być „odpowiednie i proporcjonalne” do korzyści wynikających z korzystania z utworu, z uwzględnieniem zakresu udzielonego prawa, stanie się nieproporcjonalnym obciążeniem podmiotów świadczących audiowizualne usługi medialne na żądanie, w szczególności w zakresie produkcji własnych udostępnianych na wyłączność w serwisie podmiotu zlecającego produkcję danego utworu audiowizualnego. Projektodawca nie wskazał, w jaki sposób obecnie dostępne sposoby zabezpieczenia interesów twórców i wykonawców w zakresie wynagrodzenia, jak np. art. 43 ust. 2, art. 44, art. 45 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych czy też przepisy Kodeksu cywilnego, są niewystarczające. Dodatkowo, stałe wynagrodzenie wprowadzone w proponowanym art. 70 w ust. 2¹ pkt 5 stanowi kolejną daninę płatną przez podmioty świadczące audiowizualne usługi medialne na żądanie, które ponoszą pełne ryzyko biznesowe produkcji, odprowadzają opłaty na rzecz PISF, a będą zobowiązane do zapłaty dodatkowego, obligatoryjnego wynagrodzenia mimo zapłaty wynagrodzenia za udział w produkcji i przeniesienie prawa do wkładów twórczych lub praw pokrewnych artystów wykonawców w wysokości i według uzgodnionych przez strony zasad. Izba odnosi wrażenie, że w przypadku przygotowania przedmiotowego przepisu nie została wzięta pod uwagę kwestia oceny proporcjonalności i równowagi planowanego obowiązku.

W związku z powyższym KIGEIT wnosi o wykreślenie tego przepisu.

Gdyby jednak Projektodawca zdecydował się na pozostawienie w projekcie nowelizacji dodatkowego wynagrodzenia w art. 70 w ust. 2¹ pkt 5, to proponujemy wprowadzenie regulacji analogicznej jak w art. 21 ust. 2¹, ale nie ograniczonej podmiotowo do organizacji radiowej lub telewizyjnej, ale obejmującej dostawców usług medialnych zamawiających utwory w celu publicznego udostępniania utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym na podstawie odrębnej umowy. W tym celu proponujemy dodanie w art. 70 w ust. 3 drugiego i trzeciego zdania: „Twórca może w umowie z korzystającym zrzec się pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 2¹ pkt 5. Zrzeczenie to wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.”

Propozycja KIGEIT:

~~16) w art. 70 w ust. 2¹ w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:~~

~~„5) stosownego wynagrodzenia z tytułu publicznego udostępniania utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.”;~~

alternatywnie

16) w art. 70 w ust. 2¹ w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) stosownego wynagrodzenia z tytułu publicznego udostępniania utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.”;

17) w art. 70 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Korzystający z utworu audiowizualnego wypłaca wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2¹, za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi. *Twórca może w umowie z korzystającym zrzec się pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 2¹ pkt 5. Zrzeczenie to wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.*”

8. Art. 1 pkt 19 Projektu w zakresie art. 99⁹ ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Izba uważa, że proponowany udział twórców publikacji prasowej w wynagrodzeniu należnym wydawcy z tytułu korzystania z prawa, o którym mowa w art. 99⁷ ust. 2 nie powinien być określany bezwarunkowo w ustawie i powinien być urealniony rynkowo. Udział twórcy w wynagrodzeniu z prawa pokrewnego wprowadzonego przepisami Projektu powinien uwzględniać charakter publikacji, zasady wynagrodzenia określone w umowie pomiędzy wydawcą a twórcą, sposób korzystania z prawa pokrewnego i inne czynniki rynkowe, np.:

- o publikacje naukowe, specjalistyczne, przekrojowe różnią się od notatek rozrywkowych, publikacji o aktualnościach lub plotkach towarzyskich;
- o czym innym są publikacje w miesięczniku, a publikacje w portalu sportowym.

Dodatkowo, zgodnie z informacjami o implementacji ww. postanowień dyrektywy DSM, w innych krajach europejskich, takich jak Włochy, czy Niemcy, otrzymaliśmy informację, że minimalne wynagrodzenie twórców w tych krajach jest istotnie niższe i kształtuje się na poziomie między 2-5% a 33%. W związku z tak drastycznymi różnicami, dostrzegamy

w proponowanym brzmieniu art. 99⁹ zagrożenie dla działalności wydawców publikacji prasowych.

KIGEIT stoi na stanowisku, że przy podziale wynagrodzenia należnego wydawcom, o którym mowa w art. 99⁷ ust. 2, powinny być uwzględniane nakład ekonomiczny wydawcy oraz charakter publikacji

Propozycja KIGEIT:

19) w rozdziale 11 po oddziale 3¹ dodaje się oddział 3² w brzmieniu:

„Oddział 3²

Prawo do publikacji prasowych w zakresie korzystania przez dostawców usług społeczeństwa informacyjnego

*Art. 99⁹. Twórcy publikacji prasowej przysługuje prawo do części 50% wynagrodzenia należnego wydawcy z tytułu korzystania z prawa, o którym mowa w art. 99⁷ ust. 2. **Udział twórcy powinien uwzględniać charakter publikacji, zasady wynagrodzenia określone w umowie pomiędzy wydawcą a twórcą oraz sposób korzystania z prawa pokrewnego.***

9. Art. 1 pkt 21 Projektu w zakresie uchylecia art. 127¹ ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Izba z zaskoczeniem zauważyła, że Projektodawca zaproponował uchyclenie art. 127¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, który upoważnia Prezesa Rady Ministrów do utworzenia, w drodze zarządzenia, zespołu do spraw przeciwdziałania naruszeniom prawa autorskiego i praw pokrewnych. Tym bardziej, że w uzasadnieniu Projektu wskazuje, że z perspektywy Projektodawcy Zespół naruszenia prawa autorskiego i praw pokrewnych właściwie spełniał swoją funkcję w dobie nielegalnej dystrybucji filmów, muzyki, gier na płytach CD i DVD. Nie możemy się zgodzić, że obecnie w czasie tzw. piractwa internetowego, Zespół naruszenia prawa autorskiego i praw pokrewnych stracił rację bytu. Ze względu na dynamikę działań, tym bardziej stała wymiana ekspercka z administracją publiczną w dostosowanej do obecnych realiów odpowiedniej formule jest niezbędna.

z poważaniem

Prezes Zarządu

Stefan Kamiński